

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra SFH

1.0 Lagagrundvöllur SFH

Samband flytjenda og hljómplötuframleiðenda (SFH) var stofnað árið 1973 eða fyrir 49 árum. Tilgangurinn með stofnun samtakanna var að innheimta fyrir hönd flytjenda og framleiðenda tónlistar fyrir opinbera spilun tónlistar af útgefnum hljóðritum. Var hér um að ræða notkun tónlistar í útvaps- og sjónvarpsstöðvum og á opinberum vettvangi svo sem á veitingastöðum, í verslunum, líkamsræktarstöðvum og víðar.

SFH semur beint við útvarps- og sjónvarpsstöðvar, en í gildi er verðskrá fyrir flutning af hljóðritum utan útvarps, sem STEF hefur allar götur frá stofnun annast innheimtu á fyrir SFH samkvæmt sérstöku

SFH er aðili og einn að þremur stofnendum að IHM, innheimtusamtökum rétthafa og fær hlutdeild af bótum sem renna til rétthafasamtaka höfunda, flytjenda og framleiðenda vegna eintakagerðar til einkanota og vegna endurvarps í sjónvarpi, en það er einkum endurvarp erlendra sjónvarpsstöðva.

SFH er einnig ásamt STEFi stofnandi SAMTÓNs, en um er að ræða samstarfvettvang tónlistarrétthafa og annast m.a. Dag íslenskrar tónlistar og Íslensku tónlistarverðlaunin. SFH á einnig gegnum SAMTÓN aðild að stjórn Útflutningsskrifstofu íslenskrar tónlistar og rétt til að skipa einstaklinga í stjórn Tónlistarsjóðs og Hljóðritasjóðs.

Fulltrúar aðildarsamtaka SFH áttu einnig sæti í starfshópi sem skipaður var af menningar- og viðskiptaráðherra sem hafði það verkefni að vinna að undirbúningi stofnunar Tónlistarmiðstöðvar, sem skilaði skýrslu sinni í mars síðastliðnum og vikið verður að síðar í ársskýrslunni.

2.0 Núverandi stjórn

Stjórnarmenn SFH eru kjörnir til tveggja ára. Á aðalfundi SFH í maí 2021 var kjörin ný stjórn. Formaður var kjörinn Gunnar Hrafnsson og varaformaður Ásmundur Jónsson.

Meðstjórnendur voru kjörnir :

Flytjendadeild

Róbert Þórhallsson (FÍH)
Hrafnhildur Theodórsdóttir (FÍL)

Framleiðendadeild (FHF)

Sólvi Blöndal
Haraldur Leví Gunnarsson

Á aðalfundinum 2021 var jafnframt Björn Th. Árnason kjörinn félagskjörinn skoðunarmaður reikninga og Endurskoðunarfirmað PricewaterhouseCoopers ehf. kjörið endurskoðunarfirma samtakanna.

3.0 Fjárhagur 2021

Rekstur SFH árið 2021 bar minni keim af covidfaraldrinum en gert hafði verið ráð fyrir. Ánægjulegt er að sjá að innheimta vegna opinbers flutnings utan útvarps hefur aukist og að ná saömu stöðu og fyrir faraldurinn.

Viðræður hafa staðið yfir um kröfu SFH um hækkun þóknunar við RÚV. Hefur það gengið hægar en vonir stóðu til. Farið hefur verið sameiginlega yfir útreikninga þóknunar síðustu ára og hefur RÚV fallist á leiðréttingu nokkur ár aftur í tímann. Mun reynt að klára þann þátt á næsta fundi samningsaðila. Samningar við Sýn, K100 og aðrar útvarpsstöðvar um sambærilegar hækkunar hafa því beðið þar sem slíkar hækkunar þurfa að haldast í hendur við breytingar á samningum við RÚV.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra SFH

4.0 Ný lög um umsýslu höfundarréttar

Eins og kunnugt er voru í júní 2019 samþykkt lög nr. 88/2019 um sameiginlega umsýslustofnun höfundarréttar. Þau tóku gildi 1. janúar 2020.

Með lögnum var innleidd Evróputilskipun um sameiginlega umsýslu höfundarréttar og skyldra réttinda og leyfisveitingar yfir landamæri vegna netnotkunar á tónverkum á innri markaðnum.

Markmið laganna er að setja samræmdar reglur um starfshætti réttthafasamtaka eins og SFH, STEFs, IHM, Fjölís og Rithöfundasambands Íslands, sem teljast sameiginlegar umsýslustofnanir, með því að setja reglur um stjórnshætti, gagnsæi starfsreglna og fjármálaskipulag þeirra.

Reglurnar eiga að tryggja viðeigandi þátttöku réttthafa í ákvarðanaferli sameiginlegra umsýslustofnana og upplýsingaflæði til réttthafa, annarra réttthafasamtaka, þjónustuveitenda og alls almennings. Ennfremur að tryggja að umsýsla tekna sem sameiginlegar umsýslustofnanir innheimta fyrir hönd réttthafa sé í samræmi við lög.

Á síðasta aðalfundi voru samþykktar breytingar á samþykktum SFH til þess að uppfylla skilyrði framangreindra laga. Einnig voru innheimtusamtök á borð við SFH skylduð með reglugerð sem gefin var út með lögnum að sækja um staðfestingu á viðurkenningu ráðuneytisins fyrir starfsemi SFH. Sú umsókn sem og frá áðurnefndum innheimtusamtökum er nú til meðferðar í menningar- og viðskiptaráðuneytinu. Ekki er gert ráð fyrir öðru en ráðuneytið staðfesti viðurkenninguna.

5.0 Samstarf við GRAMEX og önnur erlend innheimtusamtök.

SFH innheimtir ekki eingöngu fyrir not á íslenski tónlist. Innheimta vegna erlendar tónlistar er veigamikill hluti af starfsemi SFH, sem felst í því að SFH annast innheimtu og hagsmunagæslu fyrir erlenda flytjendur og hljómplötuframléiðendur sem eru frá aðildarlöndum Rómarsáttmálans um m.a. vernd flytjenda og framléiðenda eða flutningur eða útgáfa þeirra njóta verndar samkvæmt sáttmálanum.

Flytjendadeild SFH hefur gert fjölmarga gagnkvæma samninga við erlend systursamtök. Framkvæmdastjórar systursamtaka á Norðurlöndum hittast reglulega, en þau eru: GRAMEX í Danmörku og Finnlandi, GRAMO í Noregi, SAMI í Svíþjóð (flytjendasamtök) og IFPI í Svíþjóð (framléiðendasamtök). Fundir þessir eru mjög mikilvægir, enda bæði gagnlegir og upplýsandi fyrir SFH þar sem helstu mál viðkomandi landa eru rædd, framkvæmd hjá hverju landi útlístuð og ný viðhorf kynnt.

Eins og kunnugt er gerði flytjendadeild SFH á sínum tíma samkomulag við GRAMEX Danmörku um að annast útreikning á erlenda hluta úthlutunar, sem byggðist á upplýsingum frá útvarpsstöðvum hérlendis. Eins og kunnugt er var því samkomulagi sagt upp af hálfu GRAMEX og samdi SFH í kjölfarið við bresk systursamtök okkar PPL um að annast þessi mál bæði fyrir flytjendadeild og framléiðendadeild. PPL eru ein stærstu og tæknivæddustu samtök á þessu sviði í heiminum.

Ein og kunnugt er samdi SFH við Kaj Christiansen sem ráðgjafa varðandi erlenda úthlutun og samninga við erlend systursamtök, en hann var um langt árabíl yfirmaður alþjóðadeildar GRAMEX í Danmörku sem annast úthlutanir til réttthafa erlendis. Hann tók ennfremur virkan þátt í samningum við PPL. Vegna mjög skyndilegs fráhrarfs GRAMEX úr þessum verkefnum náðist því miður ekki að greiða erlendum réttthöfum með reglubundnum hætti, en með aðkomu PPL verður bætt úr því ástandi og útistandandi þóknarir greiddar til erlendra réttthafa.

Flytjendadeild SFH er með aðild að SCAPR, alþjóðasamtökum flytjendasamtaka sem árlega heldur fulltrúaráðsfundi sem framkvæmdastjóri SFH sækir auk árlegra PRC (Performance Right Committee) funda sem haldnir er fyrir sameiginleg innheimtusamtök flytjenda og framléiðenda á vegum IFPI, alþjóðasamtaka hljómplötuframléiðenda. Eins og sést af ársreikningum hafa nánast engir fundir verið haldnir erlendis á síðasta ári, en allmargir fjarfundir hafa átt sér stað bæði meðal norrænna framkvæmdastjóra, SCAPR og PRC.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra SFH

6.0 SAMTÖNN

6.1 Bætur vegna eintakagerðar - gerðardómur

Í október 2016 var höfundalögum breytt sem m.a. fólst í því að lögfest var að höfundar, flytjendur og framleiðendur ættu að fá bætur vegna löglegrar eintakagerðar til einkanota á verkum þeirra. Með lögunum var eldra fyrirkomulagi breytt og bæturnar til réttihafa vegna eintakagerðarinnar greiddar úr ríkissjóði samkvæmt ákvörðun í fjárlögum hvers árs.

Aðildarfélögum IHM eru alls 10, þ.e. SFH, STEF, RSÍ (Rithöfundasamband Íslands), Hagbenkir (Félag höfunda fræðirita og kennslugagna), BÍ (Bláðamannafélag Íslands) SKL (Saökvikmyndaleikstjóra SÍK(Samband íslenskra kvikmyndaframleiðenda), FK,(Félag kvikmyndagerðamanna), Myndstef, Félag leikstjóra á Íslandi og Félag leikskálda og handritshöfunda.

Samtökin eru 12 ef FHF, FÍH og FÍL eru talin sérstaklega. SFH er stærsta aðildarfélag IHM með aðildarfélögin FHF, FÍH og FÍL (leikarar) innan sinna raða. Fulltrúar SFH í stjórn IHM eru 3 af 9 stjórnarmönnum.

Aðildarfélög innan IHM hafa frá setningu laganna 2016 reynt að ná sameiginlegri niðurstöðu varðandi skiptingu bótanna milli aðildarféлага. Ekkert samkomulag náðist og var málinu fyrst vísað til sáttasemjara sem reyndi sættir án árangurs. Kom hann með sáttatillögu þann 27. mars 2021.

Þar lagði hann til að aðildarfélög SFH fengju samtals 27% af heildinni, en í dag er hlutur aðildarféлага SFH um 34%, en krafa SFH vegna FHF, FÍL og FÍH var um 42%. Í samþykktum IHM segir að samþykki 2/3 hlutar aðildarsamtakanna tillögu sáttasemjara teljist hún skuldbindandi fyrir öll samtökin.

Tillaga sáttasemjara var ekki staðfest þar sem 5 aðildarfélög (STEF, SKL, SÍK og BÍ), höfnuðu tillögunni, en 4 félög (FK, Myndstef, FLÍ og Hagbenkir) samþykktu. RSÍ og Félag leikskálda og handritshöfunda sátu hjá. Ágreiningnum var síðan skotið til þriggja manna gerðardóms. Aðildarfélög skiluðu tveimur skriflegum greinargerðum og munnlegur málfutningur fór fram í byrjun maímánuðar síðastliðinn. Gífurleg vinna fór í þennan málfutning og kostnaður að sama skapi eftir því, þar sem flest aðildarfélög réðu sér lögmenn til þess að flytja málið fyrir gerðardóminum.

Niðurstaða gerðardóms lá fyrir nú fyrir skömmu og var hún sú að SFH fékk í sinn hlut 28% heldartekna sem er örlítill hækkun frá niðurstöðu sáttamanns, en mun lægra en sambærileg félög fá í sinn hlut í nágrennalöndum.

Gerðardómendur höfðu því miður hvorki nægjanlega þekkingu né burði til að takast á við það veigamikla verkefni að leiðrétta þann ójafnuð sem ríkt hafði um áratugaskeið á þessu sviði milli annars vegar flytjenda og framleiðenda og hins vegar höfunda varðandi bætur fyrir eintakagerð til einkanota. Gerðardómurinn hafnaði t.d. þeirri röksemd flytjenda og framleiðenda að eintakagerð utan nets á Spotify og Netflix teldist eintakagerð til einkanota þrátt fyrir að slíkt sé viðurkennt varðandi tónlistina bæði í Svíþjóð og Noregi. Sannanir voru færðar fyrir því að mjög mikið er um slíka eintakagerð á tónlist og hefði verið fallist kröfur SFH að þessu leyti hefði það aukið tölvuvert hlut aðildarféлага innan SFH í þessu máli.

6.2 Kapalgæiri - málaferli vegna ógreiddra gjalda vegna endurvarps

Sáttaumleitunum IHM og Símans vegna innheimtumáls IHM á hendur Símanum lauk með sátt fyrr á árinu. Segja má að því hafi lokið farsælega fyrir IHM þar sem Síminn féllst á að greiða IHM samtals 354 milljónir króna, annars vegar til að ljúka málinu og undirliggjandi kröfum, sem og til greiðslu á kröfum vegna línulegrar dreifingar á sjónvarpsrás RÚV á sl. fjórum árum. Eins og kunnugt er skiptast tekjur kapalgæirans þannig að UBOI (samtek RÚV og erlendra sjónvarpsstöðva) fær 36%, kvikmynda-framleiðendur 26%, STEF 18% og aðrir réttihafar fá 20% en þar á meðal eru FÍH, FÍL og FHF.

Stefnt er að því að gera nýja og betri samninga á þessu ári varðandi endurvarp við bæði Símann og Sýn.

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra SFH

7.0 Samtónn

Samtónn sem er sameiginlegur samstarfsvettvangur allra íslenskra rétthafa í tónlist var stofnað hinn 2. maí 2002 eða fyrir 20 árum síðan. Í samþykktum kemur fram að tilgangur samtakanna er að vinna að sameiginlegum hagsmunum og styrkja stöðu höfunda, flytjenda og framleiðenda. Ennfremur að vinna að vernd og varðveislu tónlistar og réttinda, sem henni tengjast, og leita tækifæra til að efla og skapa sóknarfæri til handa rétthöfum tónlistar innanlands sem utan.

Þau verkefni sem stjórn Samtóns hefur unnið að á síðustu árum hafa verið í nokkuð föstum skorðum, en þau eru: Íslensku tónlistarverðlaunin, Dagur íslenskrar tónlistar, sameiginlegar aðgerðir gegn ólöglegri dreifingu tónlistar á netinu og aðkoma að Útflutningsskrifstofu íslenskrar tónlistar og nú síðast undirbúningsvinna að stofnun Tónlistarmiðsstöðvar.

7.1. Íslensku tónlistarverðlaunin 2021 fyrir árið 2020

Íslensku tónlistarverðlaunin báru með sér að mikil endurnýjun, nýsköpun og gróska einkennir íslenskt tónlistarlíf á öllum sviðum þess. Fjölbreytni og fagmennska var í fyrirrúmi. Íslensku tónlistarverðlaunin eru fagverðlaun og sú skilgreining aðgreinir þau frá öðrum verðlaunum.

Afhending ÍTV fór fram 17. apríl í Norðurljósum, Hörpu. Bein sjónvarpsútsending var á RÚV, eins og mörg undanfarin ár. Framkvæmdastjóri hátíðarinnar var Kristján Halldórsson. Fullyrða má að uppskera síðasta árs hafi verið með besta móti, þrátt fyrir erfitt árferði vegna covid.

Alls bárust 1200 innsendingar í formi platna, tónverka, viðburða, einstaklingsverðlauna, myndbanda og hönnunar. Aldrei hafa fleiri tilnefningar borist, en ekkert gjald var tekið fyrir innsendingu.

Vegna covid-samkomubanns voru engir áhorfendur í sal og verðlaunahafar komu daginn fyrir útsendingu í Hörpu í sérstaka upptöku þar sem verðlaun voru afhent að undanskildum heiðursverðlaunum sem afhent voru af mennta- og menningarmálaráðherra í beinni útsendingu, en þau hlutu hljómsveitin Sigur Rós.

Uppsafnað áhorf var um 27,7% uppsafnað áhorf, sem þykir mjög gott, en þess má geta að meðaláhorf er um 25,5% á fréttatíma RÚV. Eins og sést af þátttöku var um mikla endurnýjun að ræða bæði af tónlist og tónlistarmönnum sem sýnir að mikil gróska einkennir íslenskt tónlistarlíf á öllum sviðum þess.

Hið ánægjulega við hátíðina var að undirritaður var samstarfssamningur við NOVA sem studdi framkvæmd hátíðarinnar fjáhagslega.

7.2. Dagur íslenskrar tónlistar

Tilgangurinn dagsins er eins og endranær að vekja athygli á íslenskrari tónlist og fá sem flesta til að syngja með, ekki síst yngstu kynslóðina, bæði í skólum og leikskólum, en oft hefur tekist ágætt samstarf við leikskóla um þá framkvæmd

Viðburðurinn sem haldinn er árlega fór fram þann 1. desember 2021. Flutt voru að venju þrjú sérvalin lög, sem send voru út í beinni útsendingu á Rás 1, Rás 2 ásamt vef- og samfélagsmiðlum.

Á þessu degi er einnig þeim veitt verðlaun sem skarað hafa fram úr í umfjöllun, dagskrárgerð eða almennum stuðningi við íslenska tónlist. Þeir sem hlutu viðurkenningar voru:

Lítil fugl: Arnar Eggert Thoroddsen
Hvatningarverðlaunin: Stelpur rokka
Nýsköpunarverðlaunin: Unnur Sara Eldjárn
Glugginn: Græni hatturinn

Útflutningsverðlaun voru veitt ÚTÓN fyrir verkefnið Record in Iceland

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra SFH

7.3. ÚTÓN

ÚTÓN er markaðs- og kynningarskrifstofa fyrir íslenska tónlist með fjölþætta starfsemi sem miðar að því að hjálpa íslenskum tónlistarverkefnum að komast á alþjóðamarkað.

Skrifstofan rekur tvær vefsíður og vinnur ýmisleg verkefni í fræðslu og tengslamyndun. Sú íslenska, uton.is, er aðallega fræðslu- og upplýsingasíða fyrir íslenska tónlistarsamfélagið en sú enska, icelandmusic.is, er hugsuð sem leið inn í samfélagið fyrir þá sem áhuga hafa erlendis frá.

Verkefni ÚTÓNs á árinu 2021 báru nokkurn keim af ástandi í tónlistarheiminum vegna covid og var því minna um þátttöku í tónlistarviðburðum erlendis, en meira um fjarfundi bæði með innelndum og erlendum

Ljóst er að starfsemi ÚTÓN mun breytast á næsta ári með tilkomu Tónlistarmiðstöðvar-innar. Þær breytingar verða tvímælalaust til að styrkja enn frekar gott starf sem hingað til hefur verið unnið af starfsmönnum ÚTÓNs undir stjórn Sigtryggs Baldurssonar framkvæmdastjóra.

8.0. Hljodrit.is o.fl.

Lokið er uppsetningu á netsvæðinu hljodrit.is með nýju viðmóti, sem gerir það mun auðveldara að skrá sig inn og fá ISR(C) kóða fyrir hvert útgefið hljóðrit.

Kristinn Evertsson hefur haft veg og vanda að klára þetta verkefni, en hann var í upphafi ráðinn tímabundið í hálf starf. Nú hefur hann hins vegar verið ráðinn í fullt starf til þess m.a. að annast hugbúnaðarþróun, hljodrit.is, umsjón með innskráningum, vinnslu spilánaskýrsla frá útvarpsstöðvum, útreikning á úthlutun til flytjenda og þjónustu við framleiðendur, vinnu við tæknisamskipti við erlendu samtökin SCAPR og PPL og uppfærslu heimasíðu.

Heimasíðu SFH var breytt og er þar nú að finna mun ítarlegri upplýsingar um SFH en áður hefur verið m.a. til að uppfylla kröfur um aukna upplýsingagjöf til réttihafa.

9.0 Tónlistarmiðstöð

Í skýrslu sem birt var fyrr á árinu af starfshópi sem menningar- og viðskiptaráðherra setti á fót um stofnun Tónlistarmiðstöðvar og nýs Tónlistarsjóðs kemur fram að verði fallist á niðurstöður starfshópsins, muni það efla stórlega uppbyggingu íslensks tónlistar-umhverfis og koma til móts við augljósar þarfir íslensks tónlistarlífs og tónlistariðnaðar.

Í stuttu máli féllst ríkisstjórn á þessar tillögur starfshópsins, þar sem formaður SFH á sæti og stofnun Tónlistarmiðstöðvar verður að veruleika strax á næsta ári, en henni er ætlað er að verða einn af hornsteinum íslensks tónlistarlífs og tónlistariðnaðar.

Í nýrri fjármálaáætlun sem samþykkt var 14. júní s.l. koma fram áherslur menningar- og viðskiptamálaráðherra og ríkisstjórnarinnar um aukinn stuðning við íslenskt tónlistarfólk. Á árunum 2023-2025 er ráðgert að samtals 600 milljónir renni af fjárlögum til stofnunar miðstöðvarinnar og til eflingar sjóða tónlistar til viðbótar við þau framlög sem renna nú þegar til tónlistar.

Ný lög voru samþykkt um sviðlistir og Sviðslistamiðstöð Íslands hefur tekið til starfa.

Óperustarfsemi í landinu hefur verið til umræðu og hafa stjórnvöld lofað að koma starfseminni í farveg eins og það er orðað í fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar.

Reykjavík, 30. júní 2022

Gunnar Guðmundsson, framkvæmdastjóri